

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית, אגף שפות, הפיקוח על הוראת העברית ביסודי
המנהל הפדגוגי, אגף א לחינוך יסודי

כותבים היסטוריה

תוכנית פדגוגית לשבעה באוקטובר

לכיתות א-ב

תשפ"ה

יוזמה והובלת התוכנית: ד"ר לימור קולן, מנהלת תחום דעת עברית בגיל הרך וביסודי

פיתוח התוכנית:

ד"ר לימור קולן, מנהלת תחום דעת עברית בגיל הרך וביסודי

ד"ר בתיה אפלפלד, מדריכה ארצית, הפיקוח על הוראת העברית ביסודי, המזכירות

הפדגוגית, אגף שפות

שותפים לפיתוח: צוות האגף לחינוך יסודי, המנהל הפדגוגי

יעוץ פדגוגי:

שרית תורג'מן יפה, מרכזת SEL בתחומי הדעת, אגף שפ"י והמזכירות הפדגוגית

ד"ר אפרת קוצר, מדריכה ארצית, הפיקוח על הוראת העברית ביסודי, המזכירות

הפדגוגית, אגף שפות

קראו והאירו:

ד"ר בועז ברונשטיין, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

הפדגוגית, אגף שפות

ליבנת בביוף, מדריכה מחוזית, מחוז תל-אביב

תומר בוזמן, מפמ"ר עברית בעל-יסודי

עריכת לשון: ד"ר אנה ענבר, מדריכה ארצית, הפיקוח על הוראת העברית ביסודי,

המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

עיצוב גרפי: קטיה פובזנר, עיצוב בחינוך

צילום: קטרינה קצן

תודות: תודה לכל התלמידות והתלמידים ששיתפו אותנו בטקסטים שכתבו ובציורים

שציירו. תודה לבתי הספר שעודדו את התלמידים להביע את עצמם בכתיבה ובציור ועל

השיתוף בחומרים: בי"ס נוף-ים באשקלון, בי"ס יפה-נוף בירושלים, בי"ס בית יגאל אלון

בקיבוץ גינוסר, בי"ס קשת ברמלה, בי"ס הדר בכפר יונה, בי"ס תחכמוני ברחובות.

תודה לעדי שטאל מור, מורה לאומנות בבי"ס קשת ברמלה, ששיתפה אותנו בפרויקט

"כיתת אומן צעיר" שהובילה בבית ספרה.

נותבים היסטוריה

מורות ומורים יקרים,

בימים אלו אנו מציינים שנה לאירועי שבעה באוקטובר 2023 ולפרוץ מלחמת "חרבות ברזל". בחודשים הראשונים למלחמה, יזם האגף לחינוך יסודי במשרד החינוך את מיזם "נותבים היסטוריה", ובו תעדו ילדים, צוותי חינוך והורים מרחבי הארץ את חוויותיהם מפרוץ המלחמה בכתב, בציור באמצעים דיגיטליים מגוונים. מאות יצירות נאספו מן המחוזות השונים והועברו לספרייה הלאומית בירושלים. יצירות אלה יוצרות פסיפס ייחודי של מאורע היסטורי בעת התרחשותו. מעניינים במיוחד הם סיפוריהם האישיים של תלמידי בית הספר היסודי החושפים כיצד הילדים תפסו וחוו את ההתרחשויות.

התוכנית הפדגוגית בשיעורי השפה והחינוך הלשוני בימי הציון לאירועי שבעה באוקטובר נועדה להעניק לכם, המורים, כלים לניהול השיח עם התלמידים סביב התכנים הקשים, העולים בתקופה מורכבת זו, באופן רגיש ותואם גיל¹. יש חשיבות לכך שתינתן לתלמידים הזדמנות לבטא מנעד רחב של רגשות במרחב שיח מוגן ובנוכחות מבוגר משמעותי. כמו כן יש חשיבות לאפשר הזדמנויות מגוונות לשיח ולהבעה, ולא להסתפק בפעילות חד-פעמית סביב אירועי שבעה באוקטובר.

התוכנית הפדגוגית מבוססת על קריאה שיתופית ואישית של טקסטים מתוך המיזם "נותבים היסטוריה". ליקטנו טקסטים שנכתבו וצוירו בידי ילדים מאזורים שונים בארץ בסמוך לפרוץ המלחמה ובחודשים שלאחר מכן. בין הפריטים שלוקטו ואוגדו יחד, הרהורים, סיפורים אישיים, ציורים ועדויות אישיות. הטקסטים והציורים מקוריים ופורסמו על דעתם של התלמידים והוריהם ובאישורם. נערכו בטקסטים כמה שינויים והתאמות: הושמטו קטעים שבהם יש תיאורים קשים מדי לקריאה ותוקנו שגיאות הכתיב.

הפריטים בקובץ הם מסגרת ההתייחסות לשיח הכיתתי. השיח יתמקד בנרטיבים העולים מהטקסטים ומהציורים. הפעילויות בקובץ לתלמיד מזמנות תגובה בשיח, בכתיבה וביצירה. בהצעות לפעילויות הודגשו בעיקר נקודות האור העולות מן היצירות מבלי להתעלם מהתכנים הקשים המובעים בהם. ההתייחסות ליצירות מאפשרת התבוננות על

¹ הנחיות לשיח חינוכי עם תלמידים סביב אירועי שבעה באוקטובר נמצאות באתר שפ"י.

ציר הזמן – התבוננות על מה שהיה, התבוננות על מה שעכשיו והתבוננות קדימה בתקווה. פרספקטיבת הזמן מאפשרת לנו לזהות שינוי ולחוש בו ולחוות תנועה והתפתחות במקום תקיעות. ההתבוננות על עצמנו כפרטים וכחברה בציר הזמן תתמקד בזיהוי הכוחות, מנגנוני החוסן, הנתינה, החסד וההכרה בטוב.

עקרונות התוכנית

- כאשר מנהלים שיח בכיתה הנוגע בנושאים רגישים וכואבים, חשוב ליצור מסגרת להתייחסות. כך נוכל למקד את השיח ולמנוע הצפה של תוכן. הטקסטים שלוקטו מהווים את המצע להתייחסות בשיח הנוגע לאירועי שבעה באוקטובר ולאופן שבו המלחמה טלטלה את חיינו. הנרטיבים נבחרו בקפידה והותאמו לגיל התלמידים. הטקסטים שנבחרו מרוככים, עם זאת הם אינם מתחמקים מהתייחסות לתכנים הקשים המעסיקים את התלמידים.
- הנחת היסוד היא שתלמידים יוכלו להתחבר לסיפורים ולעדויות שנכתבו וצוירו בידי ילדות וילדים בני גילם, ולמצוא בהם עניין. ייתכן שהתלמידים יחוו שהסיפורים והעדויות מהדהדים להם חוויה אישית ומבטאים את סיפוריהם האישיים. הסיפורים והעדויות נכתבו בגוף ראשון, ולכן הם יוצרים ממד של קרבה לילדה או לילד שכתבו אותם וכן מרחב להזדהות.
- הציורים שנבחרו מציגים נקודת מבט ייחודית ושונה. לחלק מן הציורים מצורף תיאור והסבר מתוך דברי הילדים שציירו אותם. הציורים משקפים נקודת מבט אופטימית ומפייחים תקווה. התכנים שהביאו את התלמידים לצייר את הציורים אינם תמיד מפורשים בציור, ולכן נותר מרחב לפרשנות וליצירת נרטיבים אישיים.
- קריאה משותפת של עדויות וסיפורים עשויה לעודד את התלמידים להביע את עצמם בכתיבה ובציור. ביטוי אישי בציור ובכתיבה מסייע לעבד את האירועים הקשים שהתלמידים חווים תקופה ממושכת.
- לצד הכאב והקושי מתוארים בכל היצירות והסיפורים האישיים דרכי התמודדות, עשייה משמעותית ונקודת מבט אופטימית. חשוב להדגיש ולהבליט זאת במהלך השיח בכיתה. שיח מסוג זה תורם לחיזוק תחושת החוסן האישי והקהילתי. לכן מומלץ שהשיח

- המלווה את הקריאה של הטקסטים יעסוק תחילה בנרטיבים שעולים מהם, לאחר מכן במתן משמעות אישית, ולבסוף בזיהוי נקודות אור ומסרים של תקווה.
- בסיפורים רבים כתבו הילדים על עזרה שקיבלו מבני המשפחה, מהחברים ומהקהילה. כדאי להדגיש לתלמידים שהם אינם לבד, וכי יש חשיבות בפנייה לעזרה מבן משפחה, חבר או חברה, מורה או מבוגר משמעותי.
 - רצוי שלא לדחוס תכנים רבים ולא לעסוק ביותר מטקסט אחד בכל מפגש. יש לתהלך את המפגש בנחת ולשהות בטקסט שנבחר לקריאה. יש לאפשר לתלמידים זמן להרהור, לעיבוד ולתגובה. אפשר לחזור אל הקובץ עם לקט היצירות בהזדמנויות שונות אם תמצאו בכך צורך.
 - יש להפעיל שיקול דעת בבחירת הטקסט המובא לכיתה והפעילות שבעקבותיו. יש להתאים את הפעילות לכיתה ולמאפייניה.
- שימו לב! אם אחד הטקסטים הוא של תלמידה או תלמיד שלכם, יש לשוחח איתם ולקבל את אישורם לקריאת הטקסט בכיתה. אמרו להם שהטקסט שכתבו או ציירו נבחר לתוכנית הלמידה, וכי במהלך השיעור נקרא יחד את הטקסט או נתבונן יחד בציור שציירו שלהם, ולשם כך אתם מבקשים את רשותם. אם הם מרגישים לא בנוח, יש לבחור טקסט אחר מתוך הקובץ.**
- **דגשים לחינוך הממלכתי-דתי:** כאשר משוחחים עם התלמידים, רצוי להדגיש את כוחה של התפילה ואת היותנו חוליה בשרשרת הדורות. כאנשים מאמינים, נזכיר לתלמידים שאנו מאמינים שהכל מנוהל על-ידי הקב"ה; אמונה זו יכולה לחזק ולנחם אותנו בעתות משבר. בנוסף, כדאי לדבר על חשיבותן של אחדות וערבות הדדית בבית הספר, בקהילה שלנו, בחברה הישראלית ובעם היהודי כולו, כאן ובתפוצות.
 - אם יש בכיתה תלמידים במעגלי פגיעה, יש להתייעץ עם היועצת לפני תחילת הפעילות.
 - אם התלמידים מגלים קושי או מצוקה, יש לקיים שיח חינוכי-מקצועי עם המחנכת והיועצת.
 - אפשר ורצוי ליצור לקט של טקסטים וציורים ביוזמה כיתתית ובית-ספרית שיהפכו מסגרת להתייחסות. אם תבחרו לעשות זאת, יש לקבל את הסכמתם של התלמידים לפרסום הכתבים והציורים האישיים.

הנחיות דידיקטיות ופסיכו־פדגוגיות

- ☞ אתם מוזמנים לבחור את התיעודים המתאימים לתלמידיכם מתוך הקובץ לתלמיד.
- ☞ יש להדפיס את הטקסט הנבחר ואת המכתב לתלמידים (מכתב לתלמידים בעמוד 9; טקסטים ופעילויות לתלמידים בעמודים 10-25).
- ☞ לצד האיור מוצג קוד QR (ברקוד). התלמידים יכולים לסרוק אותו כדי לצפות בציור.
- ☞ האיורים נגישים לכם ב[מצגת](#). כך תוכלו להציגם בצבעים המקוריים שלהם.

קריאת הטקסט

אנו ממליצות לקרוא יחד עם התלמידים את הטקסט שנבחר, ולאחר מכן לאפשר להם לקרוא אותו שוב בקריאה אישית דמומה. לחלופין, אפשר לתת לתלמידים לקרוא את הטקסט בקריאה אישית תחילה, ולאחר מכן להקריא את הטקסט בפני התלמידים בקולכם שלכם.

ניהול השיח

אחרי הקריאה בקשו מהתלמידים להגיב בחופשיות. אפשר לשאול אילו מחשבות ורגשות עלו בהם, האם היה צירוף מילים או משפט מסוים שעורר את תשומת ליבם ולקיים שיח בכיתה. לחלופין, ניתן לקיים שיח מובנה יותר בעזרת השאלות המוצעות ליד כל טקסט או יצירה.

ייתכן שהסיפורים האישיים שהתלמידים יקראו יעודדו אותם לשתף מהידע ומהחוויות האישיות שהם עברו. שיתוף זה יכול להציף ולהעלות נושאים המתרחקים מהמיקוד שיצרנו. עם זאת השיתוף יכול להיות מרגש ומשמעותי לתלמידים.

חשוב לנהל את השיח באופן רגיש ומתחשב² – אפשר למסגר את השיח ולמקד אותו בסיפור שקראו, ואפשר לצאת מהסיפור שקראו לסיפורים האישיים שהתלמידים משתפים. אין הכרח להספיק לשוחח בהרחבה על כל סיפור וסיפור של התלמידים או

² הנחיות לשיח חינוכי עם תלמידים סביב אירועי שבעה באוקטובר נמצאות באתר שפ"י.

להגיע למיצוי מלא באותו הרגע. חשוב להקפיד שהובלת השיח מהטקסט החוצה אל סיפורי התלמידים תחזור בסיום השיח פנימה אל הטקסט שהיווה את נקודת המוצא לשיח. התמקדות בסיפור שהתלמידים קראו תאפשר מידה של הרחקה ותמנע הצפה של תכנים ופרטי מידע שיכולים להיות קשים להכלה ולהבנה.

אפשר לשאול: מי כתב את הסיפור האישי הזה? איפה הוא גר? מה קרה לו? מה הוא ראה או חווה? כיצד הוא מתמודד? מה הוא עשה? מי עזר לו? מה הייתם רוצים לומר או לאחל לו?

אפשר לזהות בסיפור נרטיב ולדבר עליו באופן עקרוני וכללי יותר. למשל: הילד מספר שהם נאלצו לעזוב את הבית ולעבור לגור במלון. הם עוברים ממלון למלון ולבסוף בוחרים מקום להשתקע בו. מה הופך מקום לבית? איך אתם מרגישים כשאתם בבית? באילו נסיבות אנו נאלצים לעזוב את הבית? מה ניתן לעשות כדי להרגיש בנוח במקום שבו אני נמצא? מה אני יכול לעשות כדי להרגיש "בבית"?

הילד בסיפור מספר שהוא מתגעגע לחדר שלו ולבית שלו. הוא גם מספר על דברים שעוזרים לו להתגבר על הגעגוע ועל העצב. מהם אותם הדברים? (משפחה, חברים, הסחות דעת ועוד). תוכלו להציע לו רעיונות נוספים שיעזרו לו? מה מסייע לכם להתמודד עם תחושות של געגוע ועצב?

הוראה בקבוצה קטנה

רצוי לנהל את הפעילויות בקבוצות קטנות. בקבוצה קטנה ניתן לאפשר לכל התלמידים מרחב לביטוי. התלמידים יכולים לחוש יותר בנוח לשתף, להגיב ולקחת חלק פעיל בשיח. המורה יכול להיות יותר קשוב, להגיב למבעים האישיים שעולים בשיח ולהבחין בתחושת אי־נוחות שהוא מזהה בקרב תלמידיו ולהגיב לה.

רצוי שבקבוצה הקטנה ישבו תלמידים לצד חבריהם הקרובים, כך שהרכב הקבוצה יאפשר הרגשה נוחה לשיתוף ולביטוי.

הבעה אישית בכתיבה וביצירה

הזמינו את התלמידים להביע את עצמם בכתיבה וביצירה. ההזמנה לכתיבה יכולה להיות בתגובה לסיפור שקראו או בכתיבת הסיפור האישי שלהם. אפשר להזמין את התלמידים להביע את עצמם במגוון דרכים יצירתיות בצילום, בהקלטה ובאמצעות ציור וחומרי יצירה. אפשר להציע לתלמידים היגדים שיוכלו להמשיך ולהשלים אותם. דוגמאות להיגדים:

- כשקראתי את הסיפור הרגשתי...
- רציתי לומר לגיבור הסיפור ש...
- זה הזכיר לי ש...
- אני רוצה לאחל ש..
- התקווה שלי היא...
- אני מאמין ש...

שיתוף ביצירות האישיות

הזמינו את התלמידים לשותף זה את זה בסיפורים שכתבו וביצירות שיצרו. אפשר לעשות זאת בקבוצה קטנה או בהרכבים חברתיים. אפשר ליצור אסופה של טקסטים שהתלמידים כתבו ולהפוך אותם למסגרת התייחסות במפגשים הבאים. חשוב לקבל את הסכמתם של התלמידים לכך.

הצעה לניהול המפגשים

קריאה של הטקסט הנבחר	
הצעה א	הצעה ב
1. קריאה דמומה של הטקסט הנבחר	1. התכנסות בקבוצה הקטנה
2. התכנסות בקבוצה הקטנה	2. הקראה של הטקסט הנבחר על-ידי המורה
3. הקראה חוזרת של הטקסט על-ידי המורה	3. קריאה דמומה של הטקסט
הזמנה לשיח	
הזמנה להבעה בכתיבה וביצירה	
התכנסות לשיתוף בקבוצה הקטנה או בהרכב חברי	

אנו מקוות שהקריאה של היצירות תעודד את התלמידים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים ולתרום לאוסף ההולך וגדל ולתיעוד בספרייה הלאומית. התוכנית 'כותבים היסטוריה' מזמנת מבט קרוב ומוגן למאורעות ולמתעדים, ולא מבט מרוחק של היסטוריון חיצוני. היא מזמינה מעורבות באירועי השעה ותחושת שייכות. היא מאפשרת לנו לפגוש את כותבי ההיסטוריה וגם להשתייך לכותביה הפעילים. אתם מוזמנים לשלוח אלינו את הסיפורים ואת הציורים של התלמידים. אפשר לשלוח למדריכה המחוזית את החומרים בצירוף פרטים אישיים, אישור והסכמת הורים לשיתוף בחומרים.

[שאלון הסכמת הורים](#)

נותבים היסטוריה

תלמידות ותלמידים יקרים,

עברה שנה מאז שהתחילה המלחמה. כלנו עברנו תקופה לא קלה – לפעמים דאגנו, לפעמים פחדנו ולפעמים היינו עצובים. אבל עזרנו זה לזה, עודדנו אחד את השני וגלינו שיחד אנחנו יכולים להתגבר על קשיים. שמחנו כשקבלנו בשורות טובות, התרגשנו כשפגשנו מישהו שהתגעגענו אליו וגם צחקנו. הרבה דברים קרו בשנה החולפת...

בלקט שלפניכם תוכלו לקרא מה ילדים ממקומות שונים בארץ כתבו על המלחמה. הם כתבו על מה שהם חוו, על מה שהם הרגישו וגם על המשאלות והתקוות שלהם.

כשתקראו את מה שהילדים כתבו, אולי תגלו שגם לכם יש ספורים שאתם רוצים לספר. אתם מזמנים לכתב על החוויות ועל הרגשות שלכם, לציר אותם או לבטא אותם בדרך אחרות.

אוריאל היא ילדה בכתה ג שגרה באשקלון.

אשקלון היא אחת מהערים העתיקות בעולם והיא נמצאת בדרום ישראל, ליד חוף הים. בגלל הקרבה של אשקלון לרצועת עזה, נשמעו בה אזעקות רבות בחדשים הראשונים למלחמה.

אוריאל מספרת:

יום הולדתי היה אמור להיות יום מיחד ומרגש.

המון זמן חכיתי ליום ההולדת שלי. הכל היה כבר מארגן. הבלונים, העוגה, השלחן והחטיפים הטעימים. אבל במקום לקום לבקר של שמחה ושירי יום הולדת, קמתי לקולות האזעקה המעצבנת ואני נורא פחדתי. והייתי עצובה כי לכל אחד מהכתה שלי חוגגים יום הולדת ולי לא. התאכזבתי נורא. והאזעקות לא הניחו לנו.

ההורים שלי בהתחלה חשבו שזה סתם אזעקה אך זה המשיך, אבל קנו לי מתנות אז בכל זאת שמחתי.

הזמנה לשיח

✦ מה קרה לאוריין?

✦ האם המקרה של אוריין הזכיר לכם משהו שקרה

לכם?

✦ האם היו לכם תכניות שבטלו או נדחו בגלל המלחמה?

✦ אם הייתם מדברים עם אוריין, מה הייתם אומרים לה

כדי לעודד את רוחה?

הזמנה לכתיבה ולציור

בסופו של דבר אוריין הצליחה לשמח ביום הולדתה.

הזכרו ברגע משמח שהיה לכם בשנה החולפת.

כתבו וציירו אותו.

אורי היא ילדה בכתה ג שגרה בעיר רחובות.

רחובות נמצאת במרכז הארץ, אין לה חוף ים, אך יש לה גנים רבים ופארקים יפים. בעיר יש מקום מיוחד שנקרא "מכון ויצמן" שבו עובדים מדענים שחוקרים את העולם שלנו ומפתחים תרופות והמצאות.

גם אורי כתבה על האזעקות:

בכל פעם שאני שומעת אזעקה הלב שלי מתחיל לדפק ממש חזק, אני מתחילה לרעד ומיד רצה אל דלת הבית. שם, בחדר המדרגות, נמצא המרחב המוגן שלנו. אפילו שיש לנו מקלט בבנין, אף אחד לא באמת יורד אליו, למרות שאני יודעת שאם נצטרך אז הוא מוכן.

ברגע אחד כל השכנים בבנין מתקבצים בקומה שלנו, שהיא הכי מוגנת, כי היא באמצע הבנין. לפעמים אני מרגישה שגם הם פוחדים כמוני, לפעמים אני מרגישה שאולי בכלל לא אכפת להם [...].

בכל פעם שאני שומעת אזעקה העינים שלי מיד מחפשות את אמא או את אבא שיהיו אתי בפחד הזה, שלא אהיה לבד. כשאני עם אמא או עם אבא הפחד

נִרְאָה קִצָּת פְּחוֹת מְאִים. אֲנִי הֵכִי אוֹהֶבֶת כְּשֶׁאִמָּא
מְחַבֶּקֶת אוֹתִי חֲזֵק מִמֶּשׁ עַד שֶׁאֲנִי מְרַגֵּיֶשׁה כְּאִלּוּ עוֹד
רִגַע הִיא תִּמְחֹץ אוֹתִי.

בְּשֶׁבֶת הַשְּׁחֵרָה כְּשֶׁשִּׁמְעֵתִי מִתּוֹךְ שֵׁנָה אֶת הָאֲזְעָקָה,
אֲחֵרִי שֶׁקִּמְתִי וְהֵלֵב שְׁלִי דָּפֵק חֲזֵק, אִמָּא וְאֲבָא חֲבִקּוּ
אוֹתִי וְאָמְרוּ לִי שֶׁהִכֵּל יִהְיֶה בְּסִדֵּר. וְלִמְרוֹת שֶׁהֵעִינִים
שֶׁלָּהֶם הָיוּ מְדַאֲגוֹת, וְהָיָה נִרְאָה לִי שֶׁגַּם הֵם פָּחַדוּ
לְפָחוֹת כְּמוֹנִי, אֲנִי הֵאֱמַנְתִּי לָהֶם כִּי פֶעַם, קִצָּת אֲחֵרִי
שֶׁאֲחוֹתִי נוֹלְדָה, הָיוּ אֲזְעָקוֹת, וְגַם אֶז פָּחַדְתִּי מְאֹד,
וְאֲבָא וְאִמָּא הִבְטִיחוּ לִי שֶׁהִכֵּל יִהְיֶה בְּסִדֵּר, וּבְאֵמַת
בְּסוֹף הָיָה בְּסִדֵּר [...].

הזמנה לשיח

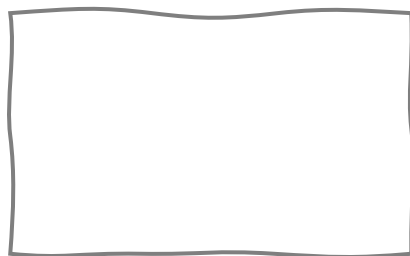
אורי הכי אוהבת כשאמא שלה מחבקת אותה חזק.
חבוקים יכולים לעזור לנו להרגע כשאנחנו מפחדים.
✦ מה עוד יכול לעזור לנו להרגע ולהרגיש טוב יותר?
✦ הכינו רשימה של דברים שעוזרים לכם להרגע ולהרגיש
טוב.

יש כל מיני דברים שיכולים לעזור לנו להרגיש טוב יותר.
 קראו את ההצעות ובחרו דברים שעוזרים לכם להרגיש
 רגועים וננוחים יותר.
 הוסיפו רעיון נוסף משלכם בכרטיס הריק.

לשחק עם חברים	להקשיב למוסיקה ולנגן	פעילות ספורטיבית כמו לקפץ, לרוץ, לשחק בכדור, לרכב באופניים ועוד...
חבוק	לציר	לשחק משחקי מחשב
ללטף ולחבק את חית המחמד שלי	להפריח בועות סבון	לשוחח על הרגשות שלי
לעזור למשהו אחר	לחשב מחשבות חיוביות - לחשב על משהו נעים	לשחק בחמרים רכים כמו סבון, קצף

אמונה

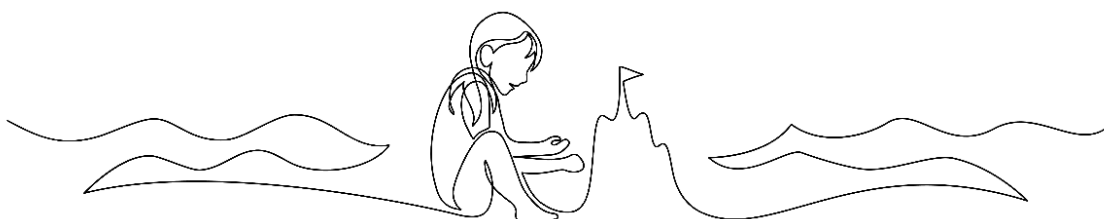
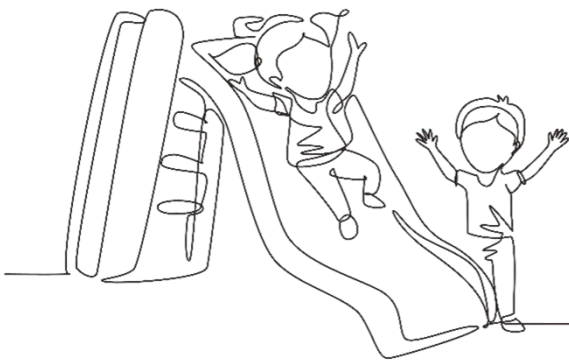
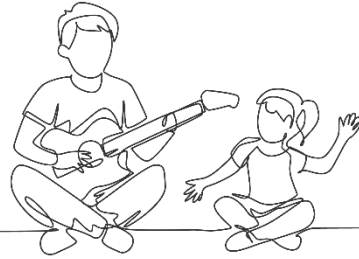

הַתְּבוֹנְנוּ בְּאִיזִירִים.

שִׂמוּ לֵב שֶׁהָאִיזִירִים מְצַיְרִים בְּקוֹ אֶחָד.

בְּחַרוּ מִשֶּׁהוּ שְׁעוֹזֵר לָכֶם לְהִרְגִישׁ טוֹב וְנִסּוּ לְצַיֵּר אוֹתוֹ בְּקוֹ

אֶחָד.

בִּפְתִּיחוֹ שֶׁל **יוֹם הָעֲצֵמָאוֹת** ה־76 לְמַדִּינַת יִשְׂרָאֵל, בְּטָקֶס
הַדְּלָקָה הַמְשׂוֹאוֹת בְּהַר הַרְצֵל, הַזְמַרְת יוֹבֵל דִּיין שָׂרָה [שִׁיר](#)
עִם הַנְּעִרָה דִּפְנָה אֱלִיקִים.
הָאֲזִינוּ יַחַד לְשִׁיר.

סְרְקוּ אֶת הַקּוֹדֵר (הַבְּרִקוּד QR)
לְהָאֲזִנָּה לְשִׁיר

הַשִּׁיר שֶׁהֵן שָׂרוּ הוּא שְׁלוֹב שֶׁל שְׁנֵי שִׁירִים:
הַשִּׁיר "אֹר" שֶׁכְּתָבָה וְהַלְחִינָה נְעָמִי שְׁמֶר,
וְהַשִּׁיר "שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ תֵּעָבֵר עָלַי" שֶׁכְּתָב יוֹרָם טְהַרְלֵב וְהַלְחִין
חֲנַן יוֹבֵל.

בְּשִׁיר "[אֹר](#)" חוֹזֵר הַפְּזֵמוֹן הַבָּא:

שֶׁמֶשׁ
הַבִּיאוּ שֶׁמֶשׁ
אִם שְׁמִי מְעַנְנִים
עוֹצְמָת
אֶת עֵינֵי
אֲבֵל הַשֶּׁמֶשׁ
הִיא בְּפָנִים

הזמנה לשיח

✦ למה הכוונה כשאומרים ש"השמים שלי מעננים"?

✦ אלו רגשות מרגישים כשהשמים שלנו מעננים?

✦ למה הכוונה כשאומרים ש"השמש היא בפנים"?

✦ מתי אתם מרגישים שיש לכם שמש בפנים?

עצמו עינים ודמינו את השמש שיוצאת מבין העננים
בשמים.

✦ איך הרגשתם כשדמינתם זאת?

הזמנה ליצירה

צירו את השמש שלכם.

סֵרְקוּ
לְצִפְיָה
בְּצִיּוֹר

עֲנֵה אֶל יִדְפָנָה, כְּתָה ו, כִּפֹּר יוֹנָה

הַזְמָנָה לְשִׁיחַ

✦ הִתְבוֹנְנוּ בְּצִיּוֹר שֶׁל עֲנֵה אֶל יִדְפָנָה.

✦ תִּתְּאוּ מָה אַתֶּם רוֹאִים.

✦ כִּשְׂאֵתֶם שׁוֹמְעִים אֶת הַמֶּלֶךְ "שֶׁמֶשׁ", אֵילוֹ מִחֲשָׁבוֹת

עוֹלוֹת לָכֶם בְּרֹאשׁ?

✦ מִדוּעַ, לְדַעְתְּכֶם, הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִיּוֹר גְּדוֹלָה וְקִרְוּבָה לִילָדָה?

✦ אֵיךְ, לְדַעְתְּכֶם, הִילָדָה מְרַגֵּיֶשָׁה כְּשֶׁהִיא קִרְוּבָה כָּל־כֶּךָ לְשֶׁמֶשׁ?

עילוי הוא ילד בכיתה ה' מקבוצת יפתח. הקבוצה נמצאת בצפון הארץ, קרוב לגבול עם לבנון. כשהמלחמה התחילה, חברי הקבוצה התפנו מבתיהם ועברו למקומות בטוחים יותר. עילוי עבר עם משפחתו לקבוצה גנוסר.

כך הוא כתב:

לו יכלתי לבקש הייתי מבקש ש...

לו יכלתי לבקש הייתי מבקש שהחטופים יחזרו הביתה בשלום.

לו יכלתי לבקש, הייתי מבקש שחילי צה"ל ששומרים עלינו בדרום הארץ ובצפונה יחזרו בשלום למשפחות שלהם.

לו יכלתי לבקש הייתי מבקש לחזור הביתה. אני מתגעגע הביתה ומחכה לחזור לחדר שלי, לחברים, לחתולה שלי גריי, למגרש המשחקים ולמרכז לית הקבוצה לקנות חפשי ממתקים.

הזמנה לשיח

✦ עילוי מבקש כמה דברים עבור אחרים. מה הוא מבקש?

✦ עילוי מבקש גם דברים עבור עצמו. מה הוא מבקש?

עילוי מתגעגע הביתה.

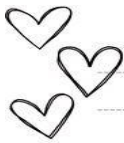
✦ כשאתם לא נמצאים בבית, לאלו דברים אתם

מתגעגעים?

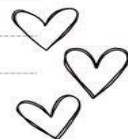
הזמנה לכתיבה וליצירה

כתבו וצירו את המשאלות ואת התקוות שלכם. מה הייתם

רוצים שיקרה?

לו יכלתי לבקש הייתי....

אֲגָם הַיָּא יִלְדָה בְּכַתְּהָ גַּמִּירוּשָׁלַיִם.
יְרוּשָׁלַיִם הַיָּא בִּירַת יִשְׂרָאֵל; בְּעִיר נִמְצְאִים מִשְׂרָד רֵאשׁ
הַמְּמַשְׁלָה, מִשְׁכַּן הַכְּנֶסֶת, בַּיִת הַמְּשַׁפֵּט הָעֲלִיּוֹן, בַּיִת הַנְּשִׂיא
וּמוֹסְדוֹת חֲשׁוּבִים נוֹסְפִים. יְרוּשָׁלַיִם הַיָּא הָעִיר הַגְּדוֹלָה
בְּיוֹתֵר בַּמְּדִינָה וְגָרִים בָּהּ כְּמִלְיוֹן תּוֹשְׁבִים.

כָּךְ אֲגָם כָּתְבָה:

מִלֵּב אֶל לֵב

רְצִיתִי לְשַׁתֵּף אֶתְכֶם בְּמַשְׁהוֹ שֶׁשִּׁמַּחְתִּי לַעֲשׂוֹת. בְּתַחֲלַת
הַמְּלַחְמָה אִמָּא שֶׁל חֵיל מֵהַשְׁכֹּנָה שֶׁלְנוּ שֶׁלְחָה הוֹדְעָה
בְּקִבּוּצָה שֶׁהֵם הוֹלְכִים לְבַקֵּר אֶת הַבֵּן הַחֵיל וְהַחֲבָרִים שֶׁלוֹ,
וּמִי שֶׁיִּכּוֹל וְרוֹצֵה לְהַכִּין חֲלוֹת לְכַבּוֹד שַׁבַּת כְּדֵי שִׁיְהִיָּה
לְחֵילִים, מְזַמֵּן לְהַכִּין וּלְהַבִּיא אֵלֶיהָ.

אֲנִי וְאַחוֹתִי הַגְּדוֹלָה מְאֹד אוֹהֲבוֹת לְאִפּוֹת. הַחֲלָטְנוּ לְשַׁמַּח
אֶת הַחֵילִים וְהַכְּנוּ לְחֵילִים שְׁתֵּי חֲלוֹת גְּדוֹלוֹת וְיִפּוֹת. לְשֵׁנוּ
אֶת הַבֶּצֶק בְּאַהֲבָה וּבְכֹנֶנָה וּבְתַפְלָה שֶׁהַחֵילִים יִצְלִיחוּ וְיִחְזְרוּ
הַבֵּיתָה בְּמַהֲרָה וּבְשָׁלוֹם, עֲטֵפְנוּ אֶת הַחֲלוֹת בְּנִיר צְלוּפֵן
וְצִרְפְּנוּ גַם בְּרֻכָּה מֵהַתּוֹרָה לְשִׁמִּירַת הַחֵילִים הַבְּרֻכָּה
נִקְרָאת 'בְּרֻכַת הַכּוֹהֲנִים'. אֲנִי וְאַחוֹתִי מְאֹד הַתְּרַגְּשְׁנוּ

וְשִׁמַּחְנוּ לַעֲשׂוֹת טוֹב לְחֵילִים
וּלְשַׁמַּח אוֹתָם.

עִם יִשְׂרָאֵל חַי

הזמנה לשיח

✦ שמתם לב לכותרת? "מלב אל לב" –

מה זה אומר?

✦ כיצד הבטוי "מלב אל לב" קשור לספורה של אגם?

אגם אוהבת לאפות עם אחותה.

✦ האם יש דברים שאתם נהנים להכין או לעשות עם בני

משפחה?

✦ למה אגם שמחה להכין חלות לחילים?

✦ האם אתם מכירים מעשים של נתינה ועזרה בשכונה

שלכם?

הזמנה לכתיבה וליצירה

כתבו ספור או הכינו ציור שכותרתו "מלב אל לב".

רומי היא ילדה בכתה ד ברמלה.

בכתה של רומי צירו הילדים יצורים דמיוניים ונתנו להם כוחות ותכונות.

זה הציור של רומי.

מפלצת החמידות

סרקו לצפייה בציור

רומי כתבה:

"צירתי מפלצת חמודה, רגישה, מפתחית ובישנית
בעלת צבעים רגועים - ורד, כתום, אדום, צהוב, ירק וכחול.
בעלרת אלוניה היא עושה קסמים ואורות של ברקים בכל
מיני צבעים".

הזמנה לשיח

מפלצות הן יצורים דמיוניים.

אנחנו פוגשים מפלצות בספורים, בסרטים ואפילו במחשבות.

✦ האם פגשתם יצורים דמיוניים כאלה בסרטים ובספורים?

המפלצת שרומי יצרה היא מפלצת החמידות.

✦ מה מיחד במפלצת שרומי יצרה?

התייחסו ליצורה שלה, לצבעים שלה, לכוחות שלה, לאפי שלה.

בעזרת אזניה מפלצת החמידות עושה **קסמים**.

✦ אם הייתה לכם אפשרות לבקש ממנה שתעשה קסם. מה הייתם מבקשים?

הזמנה ליצירה

צרו יצור דמיוני משלכם, כזה שהייתם רוצים שיהיה חבר או
חברה שלכם.

חשבו איך הוא נראה, איך הוא מתנהג, איך הוא מרגיש.

אילו כוחות מיחדים יש לו?

אתם יכול לצייר אותו או ליצר אותו בחמר.

✦ תנו שם ליצור שיצרתם.

✦ כתבו קטע קצר המתאר את היצור שיצרתם.

✦ הכינו תערוכה כתתית של היצורים שיצרתם.